

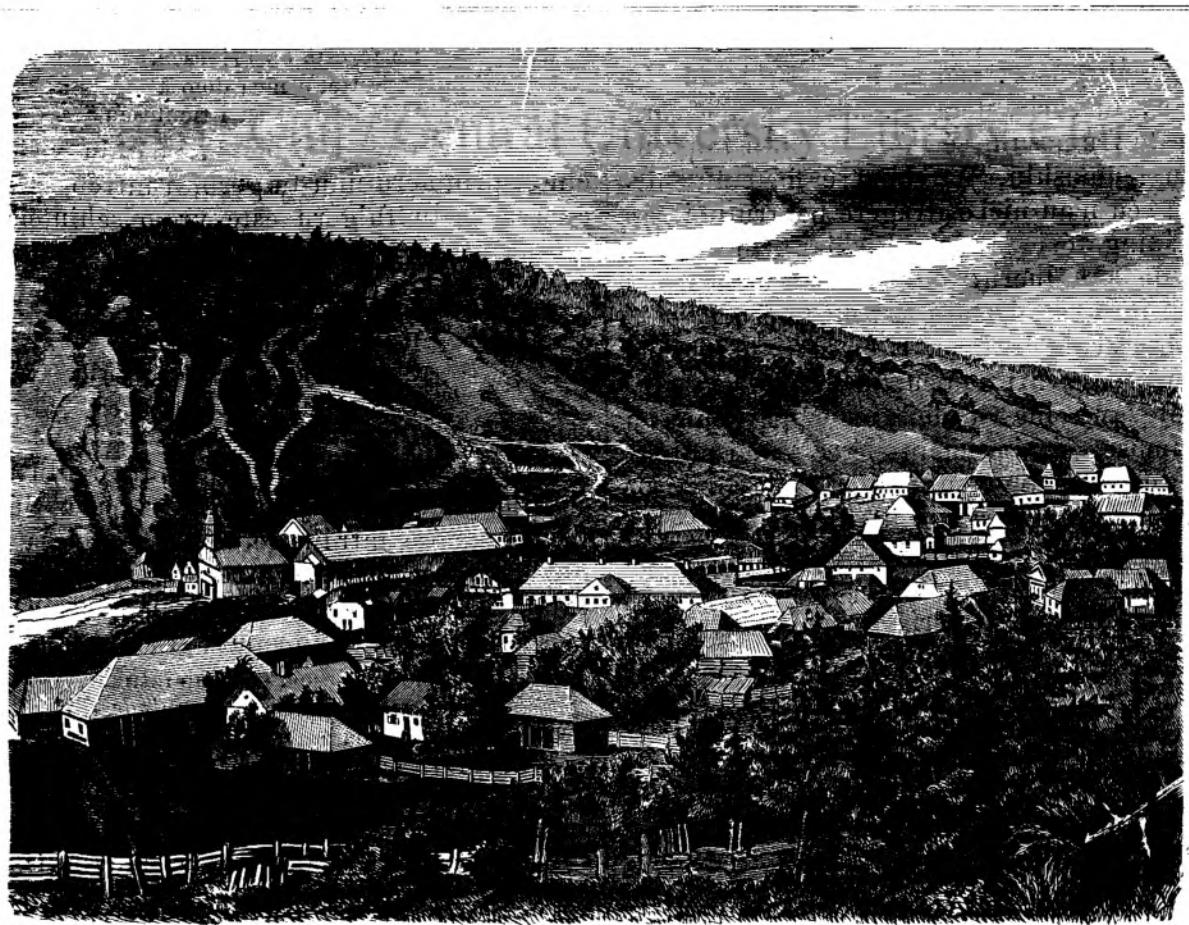
Pesta 18|30 iuliu.

Va fi în fiecare domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 29.

Anulu VII, - 1871.

Prețul pe anu 10 fl., pentru România 2 galbeni.

Borsecu in Transilvani'a.

„Poesía si Prosa“,

de Justinu Popfiu, — Oradea-mare, 1870.

Cartea dlui Popfiu, la care ni permitemu a face aici căte-va reflesiuni, se imparte in döue : partea antâia cuprinde poesfi, partea a döu'a prosa, si anume unu discursu despre literatur'a romana, insocitu de nesce note de multu interesu pentru cine vré sê aiba óre-care idea de starea literaturrei nôstre ; unu feliu de inventariu, déca le potemu numí astfeliu.

Sê incepemu cu partea antâia, adeca cu poesfiile, din cari cele mai multe sunt na-tiunale.

Candu vré cine-va sê ni vorbésca despre vre-unu obiectu, séu despre sórtea sa ori aceloru pentru cari se intereséza, déca vorbirea sa va fi conforma cu adeverulu si bine simtîta, ne atrage luarea a minte si descépta in noi simpatia. Déca vré a ne impartesfi cugetarea si simtiemintele sale cantandu, se intielege, va face a supra-ne o impresiune mai viua si ne va miscá mai multu ; inse sub conditiunea de a cantá bine. La din contra, in locu de a-si ajunge scopulu si a ne interesá, produce unu efectu contrariu ; ne disgusta, séu ne face sê ridemu. In generalu, lucrurile de arte, adeca alu caroru scopu este frumosulu, séu folositorulu impreunatru cu frumosulu,¹⁾ trebuie sê fia eminente. Altfeliu séu n'au nici o atragere pentru noi, séu sunt respingatòrie si ridicule chiar prin preten-siunea de a fi lucruri de arte. Asemenea nici poetului nu-i este iertatu a fi mediocru.²⁾

E bine, sunt óre insusîrile esentiale poesiei in versurile de cari ne ocupâmu ?

Póte avé cine-va ideile cele mai bune si mai frumose, si simtiemintele cele mai nobile. Inse a le esprimá in versuri necorecte, prin vorbe si expresiuni nenimerite, a le diformá prin esa-geratiuni si prin o inchipuire reu condusa, nu insémna óre a le parodiá ? Ni pare fôrte reu, câ suntemu siliti a descoperí asemene scaderi in carteia de care ne ocupâmu. Ne marginim a aduce inainte numai căte-va exemple.

In „Unu suspinu la anulu nou 1863“, poetulu dîce intre altele :

„Satele natiunii, tóte ruinate,
Mandrelle-i campie, tóte despicate.“

Póte autorulu intielege : despoiate de spi-ce ; dar a despicá campiele ? !

¹⁾ Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Horat. de art. poët. v. 343.

²⁾ ... Medioeribus esse poëtis
Non homines, non di, non concessere columnae.
Ibid. v. 373.

„Stranepót'a d'Erculi, si de semidiei,
Devenit'a sclav'a pariilor sei.

Principii ei falnici, cari odinióra
Prescrieau statute atâtoru popóre,
Sub dusmane fere cătu timpu au gemutu !
Sarutandu si man'a care i-a batutu.

Fara indoiala poetulu vré sê descepte sim-patia si admiratiune pentru cei ce canta, dar „pentru principi falnici cari gemu in fere, si saruta man'a care i-bate ? !“

In „Od'a“ catra mitropolitulu Alesandru Sterca Siulutiu, aflâmu intre altele.

„De tine mi-suna cantulu oh Siulutiu generóse,
Ce te-ai ivit u pe ceriuri ca splendidu meteoru.

Inchipuésca-si cine-va pe betranulu Siu-lutiu ivindu-se pe ceriu ca unu meteoru ! Sun-temu siguri, câ autorulu n'a intielesu acést'a ; dar din versulu citatru nu ese altu ce-va.

Si mai la vale, totu in aceea-si piesa :

„Celu care ti-sierfisesi virtutea 'n tineretie
Spre glori'a romanimii si a lui Domnedieuc.“ (? !)

In pies'a „Intr'o nópte viforósa“, poetulu ni spune, câ privesce nóptea pe viforu la tié-r'a sa !

„Este-o nópte viforósa ;
La ferésta eu privescu,
Si la tiér'a mea doiósa
Ochii-mi ageru i tientescu.“

Totu in aceea-si piesa, poetulu vede lu-cindu prin aeru unu fulgeru, si intréba déca nu cumva acelu fulgeru este vre-o schintea din glori'a vechia a gintii sale ?

„Si 'n acésta 'ntunecime,
Ce te 'nsufla cu fiori,
Peste ceriu cu repedime
Sbóra-unu fulgeru trecatoriu.
„Ore nu-e elu vre-o schintea
Din stravechia glori'a ta?“

Suntemu detori a spune atâtu reulu, cătu si bunulu ce aflâmu in aceste versuri. Sunt si parti frumose intr'insele. Asié, o piesa care, dupa parerea nôstra, va remané, este cea inti-tulata „La mórtea lui Georgiu Sîncai“ ; mai alesu strofele de la inceputu si sfersitù.

„Sórele santiesce, sér'a si-intinde
Peste valicelle umbrele dorminde, (?)
Pe-o straina cale, unde 'n érb'a verde
Urm'a omenescă repede se perde,
Sîncai seraculu trece slabu si frantu,
Par' câ vré sê-si caute loculu de mormentu.

Aur'a ce sioptesce peste munti, campie,
Dulce i desmérda barb'a argintia,
Sórele 'nainte pana sê apuna,
Mai odata tóte radiele-si aduna,
Si 'neingêndu cu ele capu-i majestosu
I tramite inca unu adio gelosu (?)

Merge in linisce, merge in tacere,
Pana 'nvinsu de chinuri, cade far' potere ;

Nime 'n lume, numai nöptea lu-gelesce,
Si cu velu-i negru blandu lu-invelesce;
Mai apoi cu 'neetulu capu-si redicandu,
In tacerea noptii striga suspinandu.“ etc.

Si pe urma :

„E linisce muta (?)... totulu dormitëza,
Pintre nori de cétia (?) lun'a naintëza,
Stelele impregiuru-i ca mii de lumine
Respandescu a sale radie blande, *line*, etc.

Martirulu¹⁾ natiunii, Sincal 'n suspine
Curma-a sa viëtia, necantatu de nime, (?)
Dar unde repausa trupulu lui recitu,
E si fi-va 'n secle nedescoperit.“

Amu dorí numai a nu intimpiná cuvinte puse fara trebuintia, ca *muta* dupa *linisce, totulu dormitëza*, s. a. Asemenea amu dorí a nu vedé amestecate intre idei seriose superstitiuni populare, despre caderea stelelor, de exemplu, la mörtea unui omu.

Bine reusite aru mai fi si alte câte-va, cu alegere anumite strofe din ele. De exemplu, „Copil'a frumósa“, „La unu preotu tineru“; inse chiar si in aceste trebue sê intelnimu termini, impreunâri de cuvinte, asemenâri, cari strica efectulu.

Cu privire la cele religiose: „Od'a catra Dieime“, „Imnulu la Précurat'a“, s. a. ar fi *line*, credemu, ca scriitoriu, chiar candu e preotu, sê se ferësca de pré multa teologia. O ratecire, fôrte funesta, care trage dupa sine cele mai grele urmâri, este confundarea religiunii cu dogmele teologice, remase din evulu mediu. Ar fi de dorit u ne indreptá, in acésta privinta, mai multu dupa sciinti'a si cugetatorii cei mari moderni, decâtua dupa dogmatismulu trecutului. Acést'a o dîcemu mai multu in generalu, decâtua cu reportu la cartea ce avemu inainte.

Autorulu acestor poesii credemu că insusi nu tiene asié de multu la ele. Cele mai multe din ele, pote mai tardu nu le-ar fi publicatu, celu pucinu in limb'a in care sunt scrise.

Sê trecemu la partea a dôu'a. Mai interesantu in acésta carte este *discursulu despre literatur'a romana*, impreuna cu notele ce-lu insosescu. Ni pare reu inse a vedé in acestu discursu pré multa esagerare.

Incâtua pentru consideratiunile si scopulu ce avu in vedere autorulu la facerea acestui discursu, n'avemu ce dîce nimicu in contra. Trebuinti'a de a desceptá si a latî interesulu pentru literatur'a romana in publiculu nostru, in seculu frumosu; trebuinti'a de a inlesni ju-

nimeei scolarie calea de a se ocupá cu scrierile natiunale si a le studiá; trebuinti'a de a ne pune in comunicatiune cu ideile barbatiloru nostri de mai inainte (incâtua adeca sunt bune), adeca cu traditiunea natiunala scrisa, pentru a o continua; trebuinti'a de a avea pentru acestu scopu o istoria, unu manualu istoricu celu pucinu alu scrieriloru nôstre literarie de pana acum: la tôte aceste nu potemu decâtua a aplaudá si a fi recunoscatori autorului pentru meritulu de a fi chiamatu luarea a minte a supra lucrului.

Asemenea trebue sê recunoscemus eleganti'a prosei, si frumosulu talentu oratoricu alu autorului, care ni promite productiuni de mare importantia, déca unu asemenea talentu va fi bine condusu de dinsulu.

Si trebue sê respectâmu mai pe susu de tôte patriotismulu si zelulu natiunalu ce respira din cuvintele autorului.

Ce nu potemu impartasî inse sunt apreciările sale a supra literaturei romane.

— Cum stâmu ôre noi cu sciintiele? cum stâmu cu literatur'a natiunala? — intréba dinsulu.

Si ca respunsu la acést'a intrebare, ni dîce, intre altele: „câ ide'a a ajunsu la triumfu, câ se incaldîra tôte animele, si se luminara tôte mintile romane (?)! de radiele noue ale sôrelui“ ... adeca a literaturei romane.

Si intr'altu locu: „Da, — continua dinsulu, — Romanulu potinte, gloriosu odinióra in campulu luptelor, trebuiâ sê devina acum potinte, mare in literatura!“

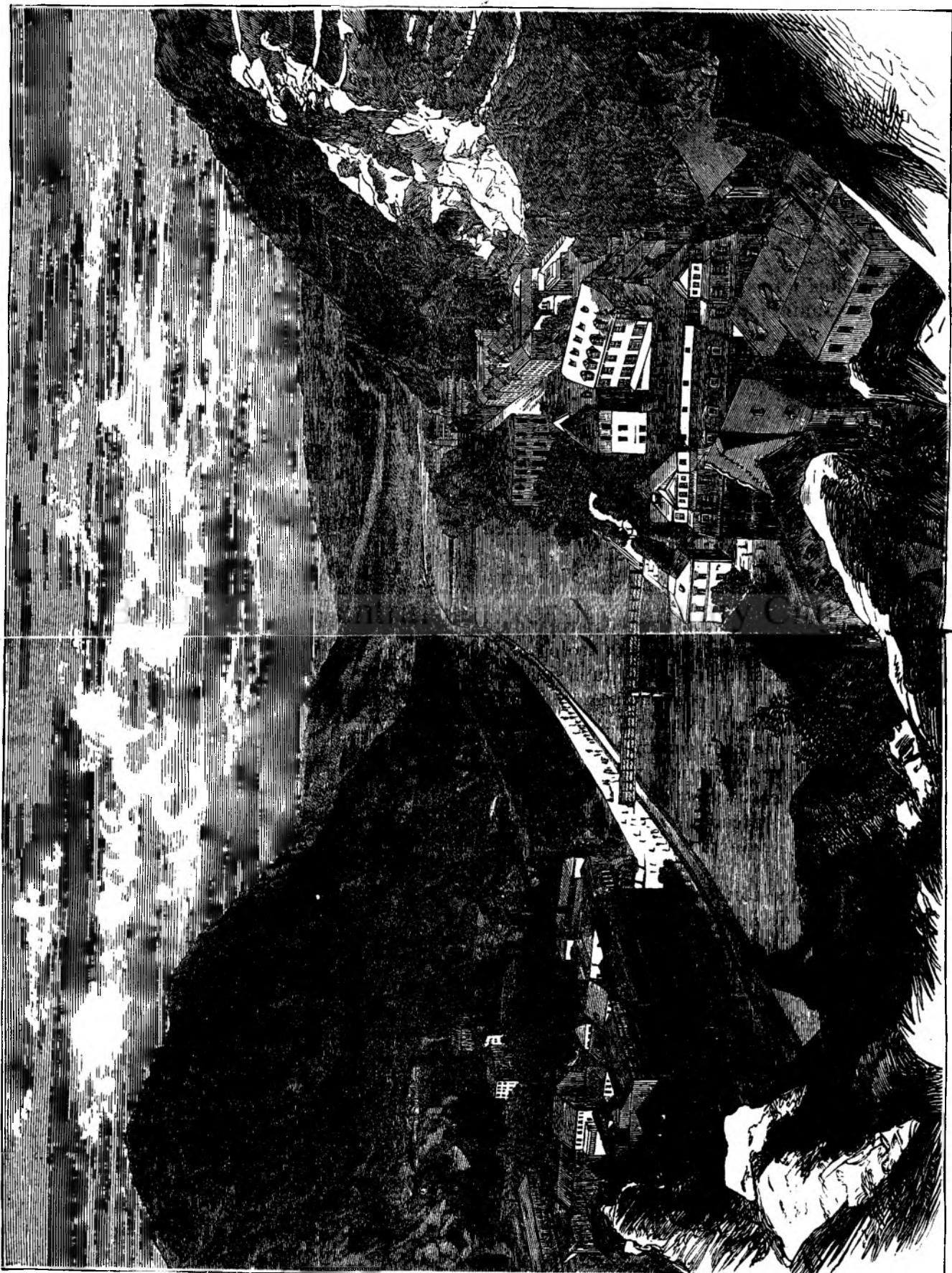
Si dupa ce trece in revista pe ômenii din trecutu, cari ne-au lasatu câte ce-va scrisu in limb'a natiunala, câte o cugetare, câte unu episodu din istori'a nôstra, séu celu pucinu câte o suvenire, autorulu disertatinnii adauge:

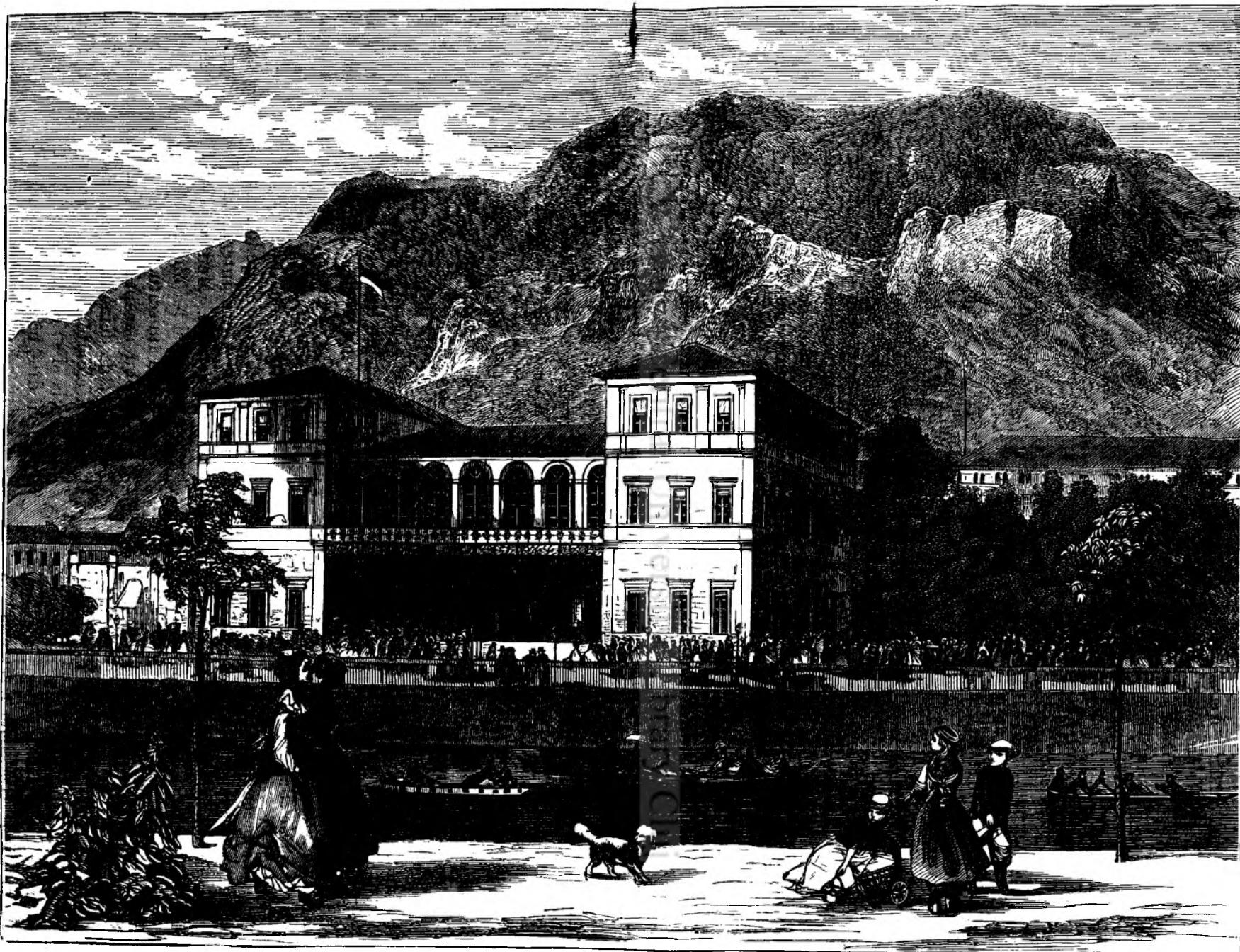
„Apunendu ei s'a ivit u altii, cari apucandu stindariulu cadiutu din manele loru l'au portat u inainte cu gloria, si l'au condusu la triumfu. Si acum ve pregatiti Dloru! a vedé unu lucru mai maretu. Arborele literaturei nôstre se intinde din ce in ce, ramurile-i se ingrosia si se redica superbu catra ceriu.“

Din asemenea cuvinte si-ar inchipu cineva, că literatur'a nôstra este un'a din cele mai escelente ale Europei. Cum pote trece omulu peste adeveru, chiar si din buna creditia, si din pré multu zelu? Se dîce, că amorulu ié vedere. Intrebuintiarearea acestui proverbii ni se pare nimerita aici, fara a trece peste bun'a covenientia si respectulu ce detorim autorului. Cine n'ar fi convinsu de bunavointi'a sa, ar crede că vré sê rida de noi.

¹⁾ In originalu sta : marturulu.

Scaldare la stampa

Scald'a de la Ems.

Dupa ce ajunge la timpulu de facia, din-sulu resuma :

„Din cele insirate pana aci, de si numai pe scurtu,... v'ati potutu convinge Dloru! cã avemu si noi o literatura, si inca ce literatura! Insemnata prin anticitatea sa, remarcabila prin estensiunea sa, si demna de consideratu prin prestanti'a sa!

„Ce ni lipsesce dar?

„Unu panteonu.“

Fara indoieala, ni sunt pretiose scrierile re-mase din trecutu; cu atat mai pretiose, cu catu suntemu mai seraci. Avemu totu respec-tulu pentru omenii nostri cari au lucratu cate ce-va, si cari au binemeritatu pentru literatura, pentru scole, pentru cultur'a natiunala. Dar ca se potemu trage totu folosulu din ceea ce au facutu ei, ni se pare cã n'ar trebuil s'e ne amagim unii pe altii, ci se apretiuimu ceea ce avemu dupa adeverat'a sa valore. Amagirea este cu atat mai pericolosa, cu catu e fara voia, si cu catu vine de la aceia pe cari i stimamu.

M. Strajanu.

Dorerea mea.

Constant'a indoieala amaru me chinuesce,
De minte me despobia, me face-a nebuni...
I-am spusu, cã voi fi rece; nimicu nu me privesce,
Se faca ori ce-i place. „La mine nu gand!“

Sub firm'a mea vointia ast' anima calcata
Nici nu se mai cutenza se bata pentru ea;
Si-a derimatu amorulu, si-a sa credintia tota,
Si unic'a sperantia: ferice d'a custa.

Cã-ci i-am impusu sentinti'a: cã ea-i necredintiosa,
Cã a tradatu amorulu, ce-lu simtiu eu pentru ea:
Amorulu fara margini, simtfrea credintiosa,
Ce nu se poate stinge nici dupa mórtea mea!

Si diu'a sum constante. Cã-ci trecu pe langa-amanta,
C'a p'anga o straina, sum rece eu de totu;
Ma chiar si 'n convorbire alu meu sufletu s'avanta
La stranie sujetu si rece me comportu.

Ah, dara nótpea cruda, candu totulu dormiteza,
Si candu vointi'a-mi firma incéta d'a domni:
Eliberatulu sufletu de locu restabileza
Altariulu si icón'a, ce dicu a nu iubí.

Si anim'a-mi sermana, de voluptate plina
Anóta 'n fericire, se simte 'n paradisu;
Ér dulcea ei icóna dup'o dogéna lina,
Desmérda, 'mbracisiéza pe celu ce i-a abdisu.

Si blanda ea-i suride si fruntea-i netediesce,
Alunga-a lui dorere, ce 'n peptu-i s'a 'neuibatu,
Si de amorulu dinsei, credinti'a-i amintesce,
Si 'n semnu de afidare i dã unu sarutatu! ...

Dar anim'a tresare... amaru se svêrgolesce...

Altariulu si icón'a de-o data trecu, disparu...

Fatal'a mea vointia, crudela le gonesce...

Si me desceptu cu ochii incinsi in plansu amaru.

Iosifu Luncanu.

Palatu si coliba.

— Novela. —

(Urmare.)

Acest'a a fostu unu plansu de bucuria, unu plansu de sperantia, — lacrimile cari le versá acuma, erau mai mari si mai limpedi. — Câtu de miraculos a compus creatoriulu anim'a si ochii omului! Anim'a simtiesce, si ochii esprima acestu simtimentu. Déca anim'a are bucuria séu dorere, ochii spunu, ei la-criméza.

Din plansulu acest'a l'a desceptatu unu domnu venerabilu, — mediculu.

Dupa unu morbu de langore, ce a duratu cate-va dile, Iacobu si-a venitu in ori.

S'a scolatu din patu si a parasit uchi'a.

In tota diu'a facea preambulare in gradin'a cea frumosa a castelului.

A opt'a dî, dupa ce s'a scolatu din morbu, intrebă pe medicu:

— Candu m'a cercetatu contés'a Alice? Mi-a promis, cã dupa ce voi fi sanatosu la o septemana....

— Fii liniscitu, domnulu meu, cã de si-guru te va cercetá, e unu sufletu nobilu.... Numai ascépta ca se ti recapeti poterile fisice, se ti-se aline dorerile interne, nu cumva conve-nirea éra se le esciteze. Peste cate-va dile te va poté cercetá....

— Multiamu, domnule medicu, — res-punse Iacobu stringêndu man'a medicului, — sum sanatosu, cu internulu deja impacatu.... me poate cercetá. Mediculu i-a simtîtu tremu-rarea manei, si i-a observatu debilitatea.

— Fii liniscitu, te va cercetá....

Iacobu accepta cu nerabdare cercetarea promisa, de demanétia pana sér'a. Acést'a era se fia decidiatória preste viéti'a lui. Se scolá cu sperantia si se culcă amagitu. Asié a trecutu cate-va dile, cate-va septemani.

Erá deja tómna tardîa. Iacobu si-totu con-tinuá preambulările in gradina; totu sperá.... si totu acceptá.

Frundiele arborilor erau galbene și la cea mai mică leganare a ventului cadeau. Straturile de flori erau arse de bruma, pagiscea roșia. Pe cătu-su de frumose dîlele de tômna, pe atât sunt de melancolice-triste; te facu atentu, că tóte in lume, in natura si in viéti'a omului, sunt trecatórie!

Florile in colori diferite cresc frumosu, infloresc; natur'a mam'a loru nutritória se bucura de ele, in bucuri'a sa le uda cu lacremi, cu róua; cu bratiulu zefirului le stringe la peptulu recoritoriu si cu radi'a sôrelui le saruta! Acésta o repetiesce din dî in nôpte si din nôpte in dî.... Cu iubire profunda catra creaturile sale....

Ce desfetare.... Acésta ar trebuí sê fia eterna, sê tienă infinitu!.... Dar mam'a cea iubitória se face crudela, si intr'o nôpte senina cu o sarutare rece li suge viéti'a; — ingalbenescu, se vestediescu.... Radi'a sôrelui recesce si nu le pôte revocá la viétia. Ce jocu tristu alu naturei!

Asié e si sôrtea omului.

I se dau sperantie, ilusiuni, visuri aurie, si omulu imbetatu de aceste, viséza de fericire, si candu cugeta câ a aflat'o, candu e pe pragulu raiului, sôrtea lu-opresce in cale, si cu man'a-i rece lu-impinge inderetru de unde a pornit — in léganulu dorerilor.... — Visurile sboru, ilusiunile dispara.

Suntemu jocu in man'a sortii.

Asié cugetá Iacobu privindu la florile vestezi si privindu cum pica frundiele de pe arbori. Din meditatiune l'a desceptat passi usiori, cari din directiunea castelului se apropiau catra elu. Candu si-a redicatu ochii in susu, statea inaintea lui contes'a Alice.

— Ce meditezzi, dle Iacobu — i dîse contes'a, cu unu tonu dulce.

— Meditezzi, gratiosa contesa, despre capriile sortii.

— Nu cugetá, domn'a ta, — lu-intrerupse contes'a, — câ noi suntemu jocu in man'a sortii, câ ea ne domnesce. Acést'a e numai cu lasii. Caracterulu tare, voi'a devotata nici candu nu se pléca sortii!

— Dar sê lasâmu aceste....

— Credu câ dta scîi deja totu ce s'a intemplatu cu dta.

— Da contesa. Si-ti multiamescu pentru fapt'a umana, câ m'ai scapatu....

— Multiamesce candu te-oiu scapá de totu, — lu-intrerupse éra contes'a.

— Cum, si nu sum aici in siguritate?

Contes'a nu i-a respunsu nimicu, s'a ui-

tatu lungu la elu, si studiá, câ ce impresiune a facutu vorbele sale, apoi dîse:

— Ca sê ffi in siguritate, domnulu meu, trebuie sê caletoresci de aice si inca departe. Fratele meu celu mai micu are de facutu pentru esperintia o caletoria in Elveti'a si Franci'a. Tatalu-meu s'a si invoitu ca dta sê-lu petreci in caletoria acésta, si inca cătu de cu rundu; inca mane aveti sê plecati.

— Si pentru-ce — — ? nu te intielegu, contesa.

— Mai tardîu me vei intielege.

— Dta trebuie sê-ti recapeti sanetatea fisica si liniscea animei, si pentru acea trebuie sê caletoresci, sê uiti — —

— Ce sê uitu — pe cine? — intrebă Iacobu curiosu.

— Pe Laur'a.

— Pe Laur'a nu o potu uitá, contesa, numai in mormintu; ea me iubesce — resupuse Iacobu in tonu linu si amesuratu cuvintelor dîse.

— Si dta credi?... Dta nu scîi, câ dnulu Lidmany cu voi'a ei, in contielegere te-a persecutatu. Dta ratecesci?

— Ah, nu se pôte, contesa! Nu. — Resupuse Iacobu si-si puse man'a pe anima, sê piapaescă, câ aprobăza-i cuvintele dîse?

— Am dovedi, dle Iacobu, câ ce am dîsu e dreptu.

— Si eu contesa, — i resupuse Iacobu resolutu.

— Ce?...

— Juramentulu Laurei....

— Ea a mintîtu.

Iacobu tacu, nu reflectă nimicu, nici nu intrebă de dovedile contesei. Asié pe neasceptat a fostu discursulu acest'a, de i-a turburatu cugetele, nu sciea ce simtiesce, ce sê dîca.

Contes'a lu-priviá afundu. — — Lu-compatimiá!...

— Câ me interesezu de dta si de vîtoriulu dtale, poti vedé dle Iacobu. Odata te-am scapatu din periclu si acu voiescu sê-ti asigurezu vîtoriulu. Promite-mi câ vei caletorí? — Lu-rogà contes'a.

Iacobu statea inlemnitu, cu capulu apletat, cu ochii tîntiti la pamantu....

— Voiu caletorí, contesa, — dîse intr'unu tardîu.

(Vă urmă.)

Alesandru Onaciu.

S A E G N U

O d u l u .

— O esperintia psichologica. —

Atâtu anim'a, cătu si spiritulu omenescu sunt capabile de a primi si a incercă impresiunile si simtiemintele cele mai varie. Ele se impartu dupa organele prin cari si-manifesta esistint'a loru, in sensuale si spirituale. Amoru sensualu si amoru idealu, — poeticu, ura, desprestiu, jelosia, invidia, resbunare, bine-facere, dorere, bucuria, frica si inca câte-va sunt simtiemintele cele mai bine cunoscute, de-ore-ce sunt mai multu practice de omulu singularu in societatea in care traesce. Afara de aceste mai sunt inca si altele pe cari seu câ le incercâmu forte raru seu nici odata, seu câ le simtîmu forte desu, astu-feliu incâtu nu le observâmu si nici nu le analisâmu seu câ ele sunt atâtu de fine si subtile, incâtu le pierdemu cu totulu din cunoscintia.

Precum pictur'a si music'a pe langa colorile si tonurile principale si fundamentale, mai posede inca si nuantie si intretonuri, astfelu si anim'a nostra pe langa simtiemintele principale mai incercă si nisce nuantie de simtiementu, deca mi-este permis u a intrebuintâ unu astfelu de tropu, pentru definitiunea a celor simtieminte, pe cari nu le potemu inregistrâ in numerulu celor principale.

Una din cele mai importante nuantie simtiemintale este: odulu, care jóca in diregerea antipatielor si a simpatielor nostru unu rolu forte insemanatu, elu influintieza a supra nostru si ne regnéza cu o fortia ne asemenatu mai mare decâtui chiaru amorulu si ur'a, pentru că elu esiste deja inaintea acestora in interiorulu nostru.

Numirea de odu este dedusa de la cuventulu grecescu odo, care insemnéza a initiat, a indrumá, si nu se potea alege unu nume mai bine nimerit u decâtui acest'a, de ore-ce simtiementulu despre care vorbim este acela ce dâ prim'a directiune, mai totu-de-una dezizatoriu, antipatiei seu simpatiei nostru.

A voi cineva sê defineze aceasta nuantia sentimentală si mai de aprope cu cuvinte, nu ar fi alta decâtui a se pierde in insirarea de fruse nimicu dicatòrie. Mai bine si mai siguru vomu ajunge la cunoscintia ei, deca o vomu ilustrá cu câte-va cseemple din vieti'a practica, unde se manifesta acestu simtiementu, fara ca noi sê ni potemu dâ contu despre elu câ pentru ce asié si nu altecum? Este destulu deca scimu, că elu esiste si că ne influintieza.

Cu totulu straini noi intrâmu intr'o societate de ómeni, pe cari nu i-am u vediutu nici odata, d. e intr'unu balu seu intr'o cafenea mare. Este de ajunsu pentru noi ca sê ne aruncâmu ochii numai odata fugitiu preste persoanele ce ne incungiora, pentru ca momentanu sê descoperim in aceea societate una seu mai multe fisionomie ce ne atragu. Nu este necesariu ca acelea fisionomie sê se distinga prin frumsetie seu prin altu ce-va, precum sunt vestimentele, vócea seu manierele pe cari inca nu le potemu cunoscere, de ore-ce abie amu zaritu acele fisionomie.

Totu in acea societate noi ne simtîmu respinsi de

unele persoane, fara ca sê scimu pentru ce, ne sfiumu de dinsele si le incunguirâmu. Este destulu o privire repede, o simpla cautatura de ochiu, pentru ca noi sê descoperim in data acele persoane carora amu voi sê li fimu amici si catra cari amu poté ave incredere, deosebindu-le totu de odata de acele ce ne respingu.

De alta-data caletorim u intr'unu vagonu pe drumul de feru seu intr'unu caru de posta, unde societatea nu poate fi numerosa ca intr'unu balu seu o cafenea. Si aicea, abie trecu câte-va mominte si noi ne-amu si pusu ochiul pe acei pasageri cu cari amu dorí sê facem u cunoscintia si sê conversâmu pe drumu cu dinsii. Ni se poate intempla fara ca sê fimu misantropi, că totu caletorindu o dî intréga numai cu dôue persoane necunoscute, cu una din acele fara deosebire de secsu, sê ne amusâmu pré bine, éra cu cealalta abie sê fii schimbatu frasele de convenientia.

Sunt unii ómeni, a caroru cautatura ni este atâtu de antipatica, incâtu candu se uita la noi, fara ca sê avemu vre-o causa, ne infiorâmu si chiar tresarim. Éra-si la altii candu suntemu constrinsi a li da man'a, seu câ ni o dâ ei, incercâmu unu simtiementu atâtu de neplacutu in verfurile degetelor, incâtu forte grabnicu ne retragemu man'a din a lui.

Cu totu aceste acelu omu poate sê fia omulu celu mai bunu pe lume.

De alta-data amu vediutu o persoana numai odata in vietia si apoi nici odata, si noi nu potemu uitâ acea fisionomia, ci amu dorí sê o mai vedem inca odata.

Si éra-si amu vediutu o fisionomia ce nu placutu in minutulu celu d'antâiu, si acesta neplacere o incercâmu, de si nu o esprimâmu, de câte ori ne intalnimu cu acea persoana.

Se poate intempla, bunulu meu lectoru si scump'a mea lectritia, că facându cunoscintia mea sê incerci unulu din acele simtiemente, ce ti le-am deseris u mai susu, fara ca sê-ti poti dâ contu despre aceasta simpatia seu simpatia.

Unii dicu că acesta este instinctulu, altii dîciu că acestu simtiementu se baseaza pe fisionomica, si éra-si unii că atuncea candu incercâmu acestu simtiementu, lucrâza magnetismulu animalicu si electricitatea ce este in corpulu nostru, dîcându că avendu cine-va magnetismu positivu si altulu celu negativu, se atragu, éra candu sunt ambele corpori positive seu negative se respingu; éra psichologulu in fine lu-numesce odulu, si ne statuiesce ca la totu simpatiele si antipatiile nostru sê ne luâmu de conductoru impre-siunea odului ce o eserçea vre-o persoana inca noua necunoscuta a supra nostra pentru prima-óra.

Noi inca suntemu de parere, că nu trebuie ignorata aceasta observatiune psichologica, dara nu trebuie nici sê-i urmâmu orbesce, de ore-ce se intempla, că o persoana ce in momintele prime nu o potemu suferi, mai tardiu sê o iubim cu tota forta animei nostre.

Odulu ca atare nu este unu simtiementu intregu, ci — dupa cum amu dîsu mai susu — numai o nuanta, că-ci fara ca sê iubim pe cine-va seu sê-lu urim.

elu ne lasa să incercăm aici atragere colo respingere, fară ca să ne potem da contu despre acesta.

Sum înse convinsu, că nu este nici unul din ceterii acestor renduri, care nu a esperiatu deja acele dîse, său că nu le va observă dupa acesta.

I. G. Baritiu.

CE E NOU?

* * * (*Comitetulu Societății pentru fondu de teatru*) s'a adresatu prin comitate catra mai multi barbati de frunte spre a fondă — conformu statutelor — unde se va potă comitete filiale. Suntemu convinsi, că domnii rogati voru imbratisă cu tota caldură acesta cauza, si voru formă câtu de curendu respectivele comitete filiale, ca astu-fel la adunarea de la Satu-mare să se pótă reportă despre ele.

* * * (*Dlu B. P. Hasdeu*,) eminintele nostru istoricu, a sositu la Pest'a. Acesta caletoria a dsale este de interesu generalu pentru toti Romanii. Se scie, că dsa lucra de mai multi ani la istoria lui Stefanu celu Mare; acesta lucrare a sa l'a indemnatu a vîni si in capital'a Ungariei, spre a caută in bibliotecele de pe aici documinte istorice relative la epoc'a marelui erou. Dlu Hasdeu e insocitu de onorab. sa familia.

(*Serbarea intru memoră a lui Stefanu celu Mare*.) Dupa ce comitetulu centralu s'a intielesu cu comitetele filiale, a decisu definitivu că: Comitetulu centralu intregu se va strapune la 1 aug. (19 iuliu) a. c. la Bucovina, spre a incepe la facia locului lucrările positive pentru realizarea serbarii. Sunt dar rogati toti acei domni, cari au primitu liste de contribuire, să binevoiésca a le inaintă cu sumele incurse numai decâtua catra comitetu, sub adres'a cunoscuta: Vas. Bumbacu la universitatea din Viena, — ca inca nainte de ce se va departă comitetulu din Viena, să se pótă orientă a supra midilócelor, de cari dispune; că-ci numai asié va potă compune unu planu realu alu serbarii. Asemenea rogâmu pe acei domni, carora nu li-a incursu nimica, a ni tramite listele góle. Publicatiunea nominala a contribuirilor incuse se va incepe numai decât. Primésca domnii respectivi de o camdata multiamită — in numele causei. Formalitățile trebuințiose pentru participare se voru publică de locu ce va sosi comitetulu in Bucovina. Tienemu de detorintia a apelă cu acesta ocasiune din nou la zelulu naționalu alu onoratului publicu romanu, cerendu-i sprinirea pentru serbare. De nu suntemu absolutu competinti a face acést'a facia cu o cauza comună toturoru Romanilor, totu-si cutezâmu ca representantii acestei cause. Totu deodata e rogatu onoratulu publicu romanu, carele voiesce să participe la serbare, a inscintiá cu P. T. pe comitetulu centralu pana in 10 augustu (28 iuliu) a. c. sub adres'a: Pamfilu Danu, juristu Cernauti (Czernowitz) așteptandu si numerulu persoanelor, resp. familiei, ca să se pótă comitetulu ingrigi de cele trebuințiose in modu cuvenit. Viena, in 16 iuliu 1871. Pentru comitetu: V. Bumbacu, presied. E. Lutia, secretariu.

○ (*Jubileulu parintelui metropolilu Siaguna*) se va serbă dupa urmatorulu programu: I. Serbarea jubiliară se va tienă in Sibiu in 21 aug. 2 sept. 1871. II. In ajunulu dîlei. 1. Dupa media-di, la 4 ore, se va celebră vecerni'a cu lithia la biserică din cetate. 2. Sér'a la 8 ore, seminariulu archidiecesanu se va ilumi-

nă. 3. Sér'a la 9 ore se va arangia o serenada cu conductu. Conductulu va pleca din resedintă episcopală vechia, va salută inaintea resedintiei metropolitană pe inaltulu Jubilaru prin musica, cantări corale si cuventări, si se va termină in sunetulu musicei si alu cantărilor cu gramadirea facelor in piati'a casar-mei. III. In diu'a de serbare. 1. La 8 ore demaneti'a se incepe la biserică din cetate servitiulu divinu corespondietoriu dîlei acesteia. La finitulu Liturgiei se va tienă unu cuventu bisericescu si se va cantă imnulu archierescu. 2. De la 11 ore incepându se voru prezenta Santele Sale Pré-veneratului Jubilaru deosebitele corporatiuni. 3. La 2 ore va urmă unu banchetu in onorea Înaltului Jubilaru. 4. Sér'a, la 8 ore, societatea de lectura a elevilor institutului seminarial arangiăza in sal'a seminarului o convenire cu productiuni de cantări si declamatiuni.

X (*Balu romanesco in Temisiéra*) Comitetulu „Alumneului rom. nat.“ s'a oferită să arangieze unu balu romanesco in folosulu Alumneului, pe timpul candu va petrece aici societatea teatrala a dñi Pascalii. Comitetulu arangiatoriu s'a alesu. Diu'a balului se va face cunoscuta de odata cu publicarea representatiunilor teatrale. Dlu directoru teatralu din locu N. Stelzer, a oferită comitetului in daru salónele de „Redout“ pentru acestu balu filantropicu! Recunoscintă publica va urmă la timpulu seu. — Temisiéra, 16 iuliu st. n. Rotariu, notariulu comit. alum.

= (*Grindin'a*) a facutu mari daune pe la Hunedór'a si Boitia.

= (*Oltulu*) a esundat si a causat daune cumplite.

= (*Scaldile din Transilvani'a*) in urmarea ploilor multe nu pré sunt cercetate. La Valea, Zaizonu si Tusnadu, in septemanile trecute, se aflau pucini óspeti.

= (*La Oravita*) in Banatu, ruinandu-se dilele trecute o stanca, a nimicitu vr'o cinci-spre-diece case.

= (*Daunele*) causate in septemanile trecute căiloru ferate din Transilvani'a se urca la jumetate de milionu, acumă inse comunicatiunea e restabilita pe ambele linie.

= (*Comitii supremi pentru orasie*) se voru publică peste pucinu in fóia oficiala.

= (*La o scaldă din Ungaria*) afandu-se pucini óspeti, o fóia umoristica propune arendatoriului să invite pe ministrul de justitia, că-ci dupa elu de siguru voru merge căte-va mihi de insi, cari vreă să-lu róge a-i numi presiedinti de tribunale la organisarea nouă.

(*Tinerimea romana studiosa din Segedinu*) — in urmă a apelului facutu de tinerimea romana de la universitatea pestana — in adunarea sa din 4/16 l. c. s'a constituitu si intr'o societate a nume pentru a dă moralmente mană de ajutoriu comitetelor increintiate cu realizarea id-ului: „Academía romana de drepturi“ si „Teatru naționalu romanu.“

□ (*Georgiu Porfiru*,) renomitulu banditu din Romani'a, fu prinsu in Transilvani'a, si apoi estradatu guvernului romanu.

△ (*Mădilcire pentru casatoria*) O domnisióra din Temisiéra, trecuta preste etatea frageda a junietiei, a increintatuitu pe unu agintie, ca să-i caute unu barbaru. — Agintele fu mai norocosu decât domnisióra, că-ci in timpu scurtu elu a si aflatu pe doritulu barbaru. Cununia se si intemplă, si domnisióra (acum domna) in fericirea ei cea mare nu voia a scă nimica

déspre remuneratiunea promisa agintelui in suma de 300 fl. v. a., ci voiá a-lu indestulí cu 20 fl. v. a. Urmarea fu, că agintele a intentat procesu contra domnisiórei.

* * (Nenorocire mare) s'a intemplatu sambeta in 22 iuliu la Aradu. Cunoscut'a saltimbanca Eufrosina Bratz, producêndu-se pe fune, in naltîme de vr'o optu stangeni, a cadiutu, si in scurtu timpu a si morit. Înspaimantarea publicului fu mare.

X (Anunciu.) Cursulu preparandialu de siese septemane pentru tractulu de invetiamentu alu Selagiului se va deschide la 6 augustu a. c. in Zelahu. Invetiatorii participatori voru primi din vîsteria statului câte 50 cr. la dî pe cătu timpu va tiené acelu cursu. Studiele prescrise invetiatorilor romani se voru propune de profesori romani in limb'a romana. Zelahu, 16 iuliu 1871. I. Kerekes, insp. scol. Selagiului.

F (Hymen.) La 16 l. c. s'a serbatu la Ludasiulu ung. in Transilvania cununia dlui medicu Teodoru Rece cu graciós'a dsióra Ana Grauru, fiic'a dlui protopopu de acolo. Martori au fostu dlu dr. Ratiu din Turda cu frumós'a-i socia. Ceriulu sê binecuvinte jun'a parechia!

Literatura si arte.

X (Caderea teatrului naționalu din Craiova.) Cetim in „Auror'a Craiovei“ aceste: Teatrulu naționalu, care a fostu si este o mare scăla a regenerării României si a consolidării Romanismului, nu mai esiste in Craiova, din cauza imposibilității de a se sustine, reducându-se subventiunea, si ne abonandu-se cetățenii inteligenți si avuti. — Marele virtutu militare, marele fapte eroice ale parintilor nostri, cari pe scenă teatrului, cauta a anima pe Romani si a nutri focul celu santu alu Romanismului, sunt reproduse in circuri. Teatrulu naționalu in Craiova nu mai esiste. D. Teodoru Theodorini, celu ce bine merita de la Craioveni pentru fondarea teatrului, este descuragiatus. Craiovenii nu se decidu, nici a sustiné trup'a spre continuare, nici a cumperă binao'a. — Oare dupa tôte miseriele trebuiá sê cadia si teatrulu? Avisu patriotilor Craioveni cu focu in anim'a loru pentru presentu si viitoriu; avisu dlui primariu.

X (Bibliografia.) Sunt depuse spre vendiare la librariile de la Bucuresci: „Codulu conversatiunii polite“ 2 lei, „Codulu toaletei civile“ 2 lei, „Codulu manierelor elegante“ 2 l. 50 b.

Din strainetate.

* * (Trei amici buni.) Soldatii germani, cari se rentorecă din Francia, povestescu mai multe anecdotă, intre altele si urmatóri'a: Nu departe de Gravelotte se vedea unu mormentu de nou sapatu, pe a carui cruce eră urmatóri'a inscriptiune: „Aice zacu trei amici buni!“ Dupa batalia cumplita trebuiá a se sapá o grópa mai mare pentru cei cadiuti, si germanii alesera spre acestu scopu a nume loculu in care se află noulu mormentu. Saparea se 'ncepù numai decâtua. Dar ce mare fu mirarea germaniloru, candu in locu de trei soldati francesi, gasira in mormentu trei buti de vinu francesu, pe cari proprietariulu loru voi a le scapá prin acestu modu ingeniosu!

* * (Filologii si orientalistii) au voitu sê tienă in anulu acesta adunare generala la Lipsca, dar se amâna pe anulu viitoriu.

Δ (Rochefort,) dupa afirmările mediciloru din Versali'a, ar fi nebunitu. Dar fostu-a elu si cu minte sanetosă?

* * (La Milano) s'a deschis unu institutu pentru educatiunea fetelor, in care se propunu si sciintiele esacte. Filosofii a se propune de catra dn'a Ana Maria Mozzoni.

* * (Jules Favre) se va retrage de la guvern, urmatoriu lui va fi principele Broglie.

* * (Principele Napoleonu) a debarcatu la Havre, inse guvernulu i declarà, nu numai eximperatului, dar nici lui nu-i este permisu a petrece pe teritoriu francesu.

Δ (Arestările se continua in Paris,) si mai cu séma sunt arestate femeile. De cu séra pana diu'a stradele Parisului sunt strabatute de patrule conduse de căte unu omu d'alu politiei. O mare parte din persoanele arestate sunt puse in libertate a dô'a di demanéti'a. Multe din familiele ce au avutu persoane impuscate in timpulu lunei lui maiu, recurgu la guvern pentru a obtiené ingropatiunea cadavrelor si spre a le depune in morminte particularie.

X (Monumentulu generaliloru ucisi de comunisti.) Architectulu orasului Paris a presintatu desemnul monumentului, votat de Camera, in memori'a generalilor Clément, Thomas si Lecompte, impuscati la 18 martiu. Monumentulu va fi forte simplu si in marmure albă.

(O tieranca din Italia,) cu numele Dal-Cin, atrasa a supra-si, prin operatiunile sale chirurgice, atentia mediciloru, atâtă din Itali'a, cătu si din alte tieri. La inceputu ea fusese arestată, ca vragitória, acum inse e admirata chiar si de medicii cei mai renumiți, cari sunt siliti insii-si a-si inchină capulu inaintea resultatelor operatiunilor ei. Ea curéza cu multa dibacia si fara cea mai mica dorere sclinture de mani si picioare. Venitulu ce-lu casciga pe fia-care dî se urca la 400—500 fl. v. a. In fine mai avemu de a insemná, că femeia a cesta nu scie nici a serie nici a ceti.

Δ (Viéti'a de la Paris.) Diuariele ni spunu, că viéti'a, că miscarea ce se vede asta-di in Paris se poate compară dôra numai cu ceea ce era Parisulu in timpulu espozitiunii universale din 1867. Atelierele abie potu gasi destui lucratori pentru a satisface treptatu comandele ce primescu. Comerciulu cu mare anevoie parvina a respunde la tôte cererile ce primesce. Lumea intréga, intiercata atât'a luni de Parisulu ei, navalese din tôte partile pentru a gustá, in schimbulu aurului si vietiei sale, luminele, civilisatiunea si buurile cetății universale.

□ (Numele stradelor din Paris.) Omenii de la 4 septembrie, si mai in urma cei de la 18 martiu, au schimbatu intr'unu modu asié de considerabilu numire stradelor, in cătu i este cui-va forte cu greu d'a se orienta. Ampliatii postei si-perdu mintea si chiar corespondintii se gasescu in confusiune. De asta véra pana acum unor strade li s'a schimbatu numele de cătu cinci séu siese ori. E o adeverata confusiune. Unu domnu se prezintă mai de una-di la unu oficiu postalu pentru a cere o epistola tienuta in pastrare la R... mica sub-perfectura a unuia din departamentele din centru — Adres'a? dîse impiegatulu. —

Strad'a Imperiala. — Nu o cunoscu, adaugă amplioia-tulu cu disprețiu, dta voiesci pôte sê dici: Strad'a Natiunala.

= (*Somnu lungu.*) La ocasiunea revistei militare din Versali'a, pasii regulati ai militiei se audiau dandu unu tactu monotonu, de óre-ce music'a lipsiá cu totul. Catastrofele ce au datu peste armat'a francesca au despoiat'o cu totul de capele musicale. Monoton'a, pasiloru sterní somnu intr'unulu dintre deputatii ce asistau. Unu vecinu lu-desceptă la finea revistei pe candu multimea aclamá armatei. Desceptatulu, nevrerndu sê lipsésca de la detorinti'a natiunala, strigă si dinsulu din respoteri: „Sê traësca imperatul!“ — „Ce felu, — lu-intréba vecinulu — este unu anu de dile de candu dormi, de nu scii cumca a ca-diu-imperatul?“ Unu risu generalu se lati: nici betranulu Thiers nu se potu retiené.

□ (*Nu eu, ei nevësta mea!*) Diuariele belgiane publica urmatóri'a intemplare comica, petrecuta cu ocasiunea jubileului papei. Unu liberalu vechiu din unu orasiusc alu Belgiei, care si-a fostu decoratu cas'a numai contra vointei sale, si in specie la dorinti'a societătii sale, lasă a se pune de a supra coperisului casei, departe de privirea iubitelui sale consórte, unu transparentu, cu inscripțiunea originala: „Nu eu am illuminat, ci nevësta mea.“ Se intielege, că acesta gluma nimerita produse illaritate si placere mare in totu orasiuscului.

♂ (*Valsulu*) e esilatu din Paris, déca unde-va bandele incepu a lu cantă, publicul numai decâtua fluera.

♂ (*Georges Sand,*) renumit'a romantiera, e forte bolnava.

— ♂ (*Garibaldi*) lucra necontești la istoria expedițiunii din Voga, condusa de dinsulu.

♂ (*La Nancy*) a arsu muzeul letharingianu, care contineea multi tesauri istorici.

♂ (*Adalbertu Taussig,*) renumitulu pianistu, a morit in septeman'a trecuta la Lipsia in etate de 27 ani.

♂ (*Eximperatulu Napolonu*) va caletori spre Elvetia, prin Germania de miédia-di.

♂ (*Pap'a*) precum scrie „*Gazetta di Italia*“ e totu bolnavu, si nu se spera, ca dinsulu sê traiésca pana la 23 augustu, candu i-s'ar fi implitu atât'a timpu, câtu a guvernatu si San'Petru.

♂ (*Gambetta*) inca n'a facutu visita lui Thiers, fiindu elu intrebaturi de caus'a acestoia, respunse: „Nebunii furiosi (asié l'a numit Thiers sub decursulu resbelului) nu au datin'a a cercetă pe medici, ci a-cestia trebuie sê mérge la ei!“

Feliurite.

* * (*Borsecu in Transilvania.*) Ilustratiunea din fruntea numerului prezinte infatisiéza un'a dintre cele mai frumose scalde ale romanticei Transilvanie. Borseculu este unu nume pré cunoscutu la Romani, atât'u dincocé, câtu si dincolo de Carpati; zace in secuime aprope de Distro, in mijlocul unoru positiuni pitoresci. Borsecu e unu satu mititelu, cu edificie mari, o draga-asia locuintia de oremi tu, unde poti gasi cele mai elegante produkte ale modei. Are totu-de-una o multime de óspeti, cari — in mare parte — concurgu din Romani'a. Sesonulu duréza in iuliu si augustu, câteodata se estinde si in septembrie. Locuintele sub du-

rat'a sesonului sunt scumpe. In tóte septeman'a se tiene câte unu balu. Cur'a constă din scaldare si beutur'a apei. Sunt mai multe isvóre; celu mai renumit u e *fantan'a principala*, din care se scóte renumit'a apa acra de Borsecu, care se transpórtă apoi de aice in tota lumea. Intr'unu anu se implu cam la vr'o döue milioane de sticle cu apa de acést'a, cari represinta vr'o 60,000 fl. v. a. In fine mai amintim, că societatea, care acumă tiene in arenda vinderea acestei ape acre, e romana.

* * (*Scald'a de la Ems.*) Scaldele europene totu-de-una au jocat unu rol important in viéti'a ómeniloru bogati. Intr'aceste scalde Ems de multu occupa unu locu principalu, dar de candu diplomatii decidu sărtea tierilor la scalde, Ems devénii si mai renumit u. In anulu acesta era-si se intelnira acolo o multime de domnitori, acolo petrecu nu de multu si tiarulu Rusiei, ér acuma imperatulu Germaniei se afla acolo. Ems zace in cea mai frumosă parte a Germaniei, langa fluviulu Lahn, intr'unu locu fôrte romanticu. Se intielege de sine, că acolo se gasescu tóte ce comoditatea, mod'a si lucsulu pretindu. Cele döue ilustratiuni din interiorul numerului prezinte infatisiéza döue puncte principale ale acestei scalde renumite.

= (*Date statistice.*) Sum'a poporatiunii Statelor Unite americane, si crescerea ei resulta din urmatóriile: Uniunea a avut la anulu 1820, numai 9.638,818 de locuitori; la 1830: 12.866,020 locuitori; la 1840: 17.069,452 locuitori, la 1860: 31.343,321 locuitori, si la anulu 1870: 38.315,633 locuitori. In anulu 1869 a emigrat acolo, dupa datele buroului statisticu din Washington, 385,287 persoane, si la anulu 1870: 355,287 persoane, si la anulu 1870: 354,169, prin urmare cu 31,118 persoane mai pucinu, care lucru este unu rezultat alu resbelului ce a avut locu in Europa. — Imperiulu germanu cu Lorena si Alsacia va ave 9,001 de mile patrate, cu 40.148,209 locuitori, prin urmare e intrecutu numai de Rusia, care are in Európa 100,285 mile patrate si 69.318,500 locuitori. Francia va ave, fara Alsacia in Lorena-germana, numai 9,588 mile patrate cu 36.428,500 de locuitori, asié dara totusi mai multu de cătu Austria, care are, cu Ungaria, 35.943,529 locuitori, pe unu terenu de 10,780 mile patrate. Marea Britania cu Irlanda, are numai 5,732 mile patrate cu 30.830,210 locuitori, si Italia 5,376 mile patrate cu 26.470,000.

□ (*Unu stejaru de 1,300 de ani.*) In renumit'a „Dumbrava de Hagenau“, in Alsacia, se afla unulu dintre cei mai betrani arbori din lume. Traditionea spune, că inca in secolulu alu optule, santulu Arbogastu si-ar fi cladit colib'a séu capol'a sa sub umbr'a a-cestui stejaru. Silvicultorii constatază posibilitatea etàtii de 1,300 de ani, care se atribue acestui arbore. Stejarulu se afla in locul celu mai favorabilu, spre a ajunge la o asemenea etate; elu este scutit de venturi si incungiratu de ape, ce trece prin straturi de pamantu grasu. Nu numai trunchiulu acestui stejaru, ci si ramurele principale ale lui sunt gaunóse, dara cu tóte acestea elu inverdiesce si stâ tare si veselu, in totu tienutulu acel'se se privesce ca unu simbolu de tarfa durabila si statornica.

△ (*Unu englesu,*) care a amblatu cu aerostatulu, a facutu descoperirea, că vócea unei femei se pote audî pana la inaltime de döue mile englese, pe candu vócea barbatului nu se mai aude dupa inaltimea de mila.

Glume si nu pré.

Sarutari ilustrate.

I.

Inceputulu.

Inca una !

Apoi te pórta bine !

In dantiu.

**Deslegarea problemei de siacu din
nr. 26.**

Deslegarea Albului :

Al b u.	N e g r u.
1. F. D4—C3 †	Rg B4—Δ4
2. Rn D5 C4 †	Rn B7—B4
3. Rn C4 iea B4 †	

- séu :*
1.	1.
2. A2 iea B3 †	2. RnB7 iea P.B3 †
3. Rn.D5 iea B3 †	

- séu :*
1.	1.
2. C2 iea C.B3	2. Rn.B7 iea B3 †
3. RnD5 iea Rn.B3 †	

Deslegarea Negrului :

N e g r u l u.	A l b u l u.
1. D2—D1 † (calu)	1. Rg.B2—B1
2. C. B3—D2 †	2. Rg.B1—C1
3. C F4—E2 †	

Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu IV, col'a XVI.

Proprietariu, redactoru respundătoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariul lui Aleșandru Kocs în Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.